

Predvídanie a predpoveď v praxi zpravodajských orgánov taktického stupňa

Zpravodajský náčelník vševojskového zväzku je najčastejšie postavený pred úlohu vyhlásiť možnosti a pravdepodobný zámysel nepriateľa vo svojom záujmovom priestore. Túto úlohu by nemohol splniť uspokojivo, ak by nemal hlboké odborné vedomosti a zvláštne osobné vlastnosti. Preto sa od zpravodajských orgánov žiada, aby ovládali svoj odbor, aby boli nestranní, vynaliezaví v hľadaní nových spôsobov skúmania, obrazotvorní, smelí a originálni vo svojich hypotézach, aby boli kritickí v pomere k vlastným sklonom a predsudkom, zbehlí v tvorení svojich záverov.

Tvorivé schopnosti a zralosť úsudku dôstojníkov vojenského zpravodajstva patria k faktorom, ktoré predovšetkým zabezpečujú úspech v predvídaní a predpovedaní možností a zámyslov nepriateľa. Tieto vlastnosti dovoľujú zhrnúť množstvo rozličných údajov o charaktere a činnosti nepriateľa a tiež princípy predvídania do jedného celku, ktorý odráža vzťahy medzi nimi. Zralosť úsudku pomáha zpravodajcom vybrať z množstva faktov hlavné a rozhodujúce.

Môže sa stať, že jeden človek, ktorý je postavený do čela zpravodajského oddelenia, nebude mať všetky tieto požadované vlastnosti. Chýb však sa môže vyvarovať, ak bude účinne využívať znalosti ostatných príslušníkov svojho oddelenia. Každý člen zpravodajského oddelenia mô-

že v tejto veci veľmi pomôcť. Napríklad spracovávanie predpovede o nastávajúcej činnosti nepriateľa môžu sa podieľať niektorí príslušníci oddelenia, odborníci na informačnú činnosť; avšak zodpovednosť za správnu, či nesprávnu predpoveď nesie vždy náčelník. Táto zodpovednosť nie je hociaká. Ťažkosti vznikajú najmä z toho, že predpovede o možnostiach a zámysloch nepriateľa sa musia robiť bez ohľadu na to, či je, alebo nie je, k dispozícii dostatočné množstvo kvalitných informácií.

Uvedené požiadavky sú užitočné pre prácu zpravodajského náčelníka, ale aj keď odstraňujú prípadné chyby pri predvídaní, neposkytujú úplnú ochranu voči nim.

Dôstojník vojenského zpravodajstva nemôže nazrieť do budúcej činnosti nepriateľa a preto mu neostáva nič iné ako si ju predstaviť a aspoň ju odhadnúť. Predvídanie je procesom cieľavedomého myslenia. Je to najzložitejšia etapa v informačnej práci zpravodajských orgánov, ktorej cieľom je získať logický obraz, maximálne presne zobrazujúci budúcu činnosť nepriateľa. Pojmu predvídanie v činnosti zpravodajských orgánov používame pre zvýraznenie procesu, ktorý vedie k spracovaniu predpovede. Predvídanie tu vystupuje ako proces spracovania informácií. Predvídanie je odrazom skutočnej situácie nepriateľa, ktorého výsledkom je predpoveď

o nastavujúcej činnosti nepriateľa. Výsledkom predvídania by mal byť postavený pravdepodobný zámysel napriateľa, ktorý je na základe posúdenia najlogickejší. Predpoveď je teda vyjadrením úsudku o budúcej činnosti nepriateľa. Predpoveď tu treba chápať ako odôvodnený predpoklad o jestvovaní nejakého javu nepriateľa, o niečom, čo nie je v daný moment pozorované.

Hovorí sa, že hodnota hypotézy v oblasti fyzikálnych ako aj spoločenských teda aj vojenských vied je v tom, že nám pomáha predpovedať čo príde. V oblasti prírodných vied sa často jeden druh javu s druhým presne opakuje. Vo sfére činnosti nepriateľa sa skoro ani jeden jav s druhým nebude presne zhodovať. V bojovej situácii, kde sa očakáva celý komplex rozličných činností nepriateľa podložených rozhodovaním veliteľov a štábov, môžeme si predstaviť s istotou len zlomky problémov. Z toho dôvodu nie je mož-

né očakávať a vyžadovať, aby predpovede zpravodajských orgánov dosiahli v každom prípade absolútnej presnosti.

Kritériom hodnoty predvídania je užitočnosť jeho výsledku. Ak zpravodajca urobil všetko, čo mohol za daných podmienok urobiť a jeho predvídanie ukázalo sa užitočným, môže byť spokojný.

Základné podmienky správneho predvídania v praxi zpravodajských orgánov, by sa dali shrnúť do nasledujúcich požiadaviek:

1. Zpravodajskí dôstojníci, ktorí chcú správne predvídať, musia mať k dispozícii spoľahlivé, neskreslené, hodnoverné, presné a závažné informácie, ktorými odôvodňujú svoje predpoklady.

2. Dôstojníci vojenského zpravodajstva musia ovládať predpovedné metódy.

3. Zároveň musia disponovať tvorivými schopnosťami, jasnosťou úsudku; musia byť vzdelaní a skúsení.

Informácie, ktorými sa odôvodňujú predpoklady

Cesta k predvídaniu budúcej činnosti nepriateľa začína štúdiom správ. Aby zpravodajca mohol určiť smery vývoja nepriateľskej situácie, musí poznať to, čo predstavuje daný jav nepriateľa v súčasnej a čo predstavoval v minulej dobe. To znamená, že musí mať dostatok spoľahlivých, neskreslených, hodnoverných, presných a závažných informácií o nepriateľovi. Zpravodajci takického stupňa málokedy disponujú takými informáciami, ktoré zodpovedajú uvedeným požiadavkám v takej miere, ako chcú. Napriek tomu musia využívať informácie aké majú po ruke.

Predpoveď sa môže urobiť na základe predpokladov, ktoré je treba vopred stanoviť v súhlase so štúdiom informácií a predchádzajúcej skúsenosti s nepriateľom.

Ak sú správne, môžeme urobiť presné alebo dostatočne presné predpovede. Ak sú predpoklady nesprávne predpoveď bude nepresná nezávisle od toho, aké sú presné informácie o nepriateľovi, ktoré sme študovali.

Na základe spoľahlivých, neskreslených, hodnoverných, presných a závažných informácií môžu sa predvídať možnosti nepriateľa. Predpoveď o tom, čo môže nepriateľ uskutočniť, je závislá na podmienkach, priestoru bojovej činnosti, postavení a situácii vlastných vojsk, sil a prostriedkov nepriateľa. Tieto podmienky dovoľujú zpravodajským orgánom urobiť prognózy o tom, akú činnosť bude nepriateľ vyvíjať a aká činnosť je pre neho uskutočniteľná alebo neprijateľná.

Charakteristika predpovedných metód a možnosti ich využitia v informačnej činnosti

Aj keď všeobecne uznáme, že predvídanie v zpravodajskej praxi je životne dôležité, doposiaľ sme málo vykonali v oblasti konštruktívneho a kritického štúdia metodiky predvídania. Je otázka, či vždy používame najlepších metód hodiacych sa na daný moment alebo situáciu.¹⁾

Najobecnejšou metódou predvídania je materialistická dialektická metóda, ako

všeobecná metóda poznania a praxe a preto je základom špeciálnych metód používaných aj vo vojenskom zpravodajstve.

K najzákladnejším logickým metódam zpravodajských orgánov pri predvídaní nepriateľskej činnosti v bojovej situácii patrí **analýza a syntéza**.

Analýza je myšlienkové rozdelenie celého problému na jeho prvky a rozbor každého z nich. Pomocou tohoto spôsobu môžeme hlbšie preniknúť do podstaty sledovaných javov nepriateľa, nájsť v nich

¹⁾ Pojem „metóda“ tu chápeme v širšom zmysle alebo súhrn spôsobov riešenia úloh pri predvídaní nepriateľskej činnosti.

hlavné stránky, osobitne tie, ktoré nás zaujímajú.

Analitický proces je najzávažnejšou myšlienkovou operáciou zpravodajských orgánov. Zložitá situácia súdobej bojovej činnosti nepriateľa nemôže byť s úspechom ohodnotená bez predbežného roztriedenia celého javu na osobitné prvky. Štúdium každého z prvkov bojovej situácie nepriateľa, vzniklých roztriedením, vyžaduje ďalšiu detailizáciu. Stupeň ďalšieho roztriedenia môže byť, v závislosti od celkovej situácie, rôzny. Ak sa vyvodí len vonkajšie, viditeľné stránky jednotlivých prvkov nepriateľskej situácie, nie je to možné pokladať ešte za analýzu. Iba preniknutie do podstaty osobitných stránok činnosti nepriateľa dovoľuje urobiť užitočné čiastkové závery.

Čiastkové závery vyvedené z výsledkov analýzy majú priamy vzťah k predvídaní nepriateľskej činnosti. Ale predvídanie nevzniká len z výsledkov analýzy javov nepriateľa. Na základe analýzy sú možné len dohady o budúcej mozgovej činnosti nepriateľa. Pre možnosť predvídania je nutno **syntetizovať** z analýzy vzniklé informácie, ohodnotiť ich vo vzájomnom vzťahu a správne vysvetliť. Iba na základe takéhoto logického postupu vznikajú vhodné podmienky pre prognózy nastávajúcej činnosti sledovaného javu nepriateľa.

Syntéza, v protikladu s analýzou, je usmerneným procesom myslenia, ktorý uvádza jednotlivé časti, prvky do vzájomného vzťahu vcelku; je procesom obnovenia celku. Pri tom sa nemôže prirovnávať k prostej sumarizácii častí situácie nepriateľa, ktorá bola rozčlenená analýzou. Jej základnou úlohou je utvorenie určitého obrazu nepriateľa na základe štúdia najmä jeho osobitných stránok. To znamená, že zpravodajca syntetizuje situáciu nepriateľa nie na základe všetkých informácií, ale na základe najzávažnejších, ktoré určujú charakter danej činnosti nepriateľa, na základe čiastkových záverov, ktoré boli vyvedené z analýzy. Aby sme si mohli urobiť dokonalejšiu predstavu o skutočnom nepriateľovi v boji, musíme zanedbať veľké množstvo jeho súčasných rysov a vytiahnuť z jeho bojovej situácie len určité závažné prvky a ich vzájomné pôsobenie. Syntéza teda pomáha odhaliť podstatu základných javov nepriateľa, stanoviť smer vývoja situácie a konečne — predvídať.

Z toho, čo bolo povedané, by sa mohlo zdať, že analytické a syntetické procesy sú nezlučiteľné, že sa navzájom negujú, že jeden proces rozčleňuje a druhý naopak kompletuje časti do celku. Pri hodnotení napriateľskej situácie však tieto

dva procesy nemôžu jestvovať každý osobitne a osamotene. Akonáhle sa používa analýza, musí sa súčasne uskutočňovať syntéza a naopak. Nie je to jednoduchá záležitosť. Činnosť nepriateľa je veľmi mnohostranná a pochopiť ju možno iba po hlbokom rozbere v celom súhrne jej jednotlivých stránok.

Pri analýze a syntéze nie je nutné rozoberať všetky varianty činnosti nepriateľa. Netreba brať do úvahy tie, ktoré sa už po bežnom posúdení ukážu ako neuskutočniteľné. Nie je tiež potrebné uvažovať ani o takých, ktoré sa zatiaľ nestávajú do cesty splnenia vlastných bojových úloh. Tak zostane pre zpravodajov niekoľko možných činností nepriateľa, ktoré sa dajú zhrnúť do niekoľko málo skupín. Po ich analýze a syntéze sa vytvoria predpoklady. Výsledkom toho bude, že odpadnú dohady, iné sa potvrdia a dostanú formu hypotézy. Práve tým nadobudne ďalšia informačná činnosť zpravodajcov cieľavedomý charakter.

Tým, že sme vytvorili hypotézu o nepriateľovi, mohli sme sa dopustiť hrubého zjednodušenia. Hoci by sme boli sebaapresnejší, nie je to ešte záruka, že vynaložené úsilie a spotrebovaný čas bude odmenený uspokojujúcou odpoveďou o predpokladanej činnosti nepriateľa. To, že zpravodajský náčelník venoval sa so všetkou zodpovednosťou stavbe hypotézy o nepriateľovi ešte neznamená, že sa musí kryť so skutočným nepriateľom. Úspech predpovede nepriateľskej činnosti sa zakladá na trvalej medzihre medzi hypotézou o nepriateľovi a novo získanými informáciami.

Analýza a syntéza nepriateľskej situácie v boji je nerozlučne spojená s **indukciou a dedukciou**. Induktívna metóda sa v informačnej činnosti zpravodajských orgánov používa vždy, keď na základe čiastkových informácií sa musí urobiť obecný záver o nepriateľovi. Závery o nepriateľovi urobené na základe prejavovaných príznakov sú typickým použitím indukčnej metódy. Nie je však možné stotožňovať jav nepriateľa s jeho príznakmi. Napríklad nepriateľ, ktorý vedie boj bez jadrových zbraní, nemusí v takomto spôsobe pokračovať, ale môže ich použiť aj napriek tomu, že príznaky o tom sme nezistili.

Proces predvídania môže prebiehať aj opačným smerom, od obecného záveru k čiastkovým poznatkom. Tento postup nazýva sa **dedukciou**. Tak napríklad obecné uznávanou zásadou je, že jadrové zbrane sa majú používať s prekvapením, hromadne a predovšetkým na hlavnom smere bojovej činnosti. Ak nepriateľ zahájí paleb-

nú prípravu, v rámci ktorej použije tiež jadrové zbrane, môžeme usudzovať, že v najbližšej dobe prejde do útoku a podľa jadrových úderov môžeme vyvodiť smer hlavného úderu.

Indukcia aj dedukcia majú pri predvídaní nepriateľskej činnosti svoje miesto, spolu sa podmieňujú a dopĺňajú a preto sa používajú v jednote.

Ak napríklad podľa čiastkových informácií usúdime, že nepriateľ sa pripravuje na protiseč (indukcia), potom obecné znalosti (celkový obraz nepriateľa v záujmovo priestore získaný predchádzajúcou zpravodajskou činnosťou) umožňujú nám odvodiť iné informácie, ktoré potvrdia alebo nepotvrdia tieto prípravy (dedukcia). Čiže pomocou indukcie robia sa závery a dedukciou sa závery potvrdzujú.

Myšlienkový pochod zpravodajcov v boji uskutočňuje sa na určitom stupni **abstrakcie**. Abstrakciou v zpravodajskej činnosti rozumieme oddelenie podstatných vlastností javov nepriateľa od nepodstatných. To znamená, že zpravodajci vyberajú z celkovej situácie nepriateľa vo svojej záujmovej oblasti jednotlivé rozhodujúce objekty; skúmajú každý objekt z hľadiska závažnosti, ako prostriedok prístupu k inému, ešte závažnejšiemu. Ak je tomu tak, pôvodne skúmaný objekt (jav) zo svojich ťahov vylúčia. Iné objekty (javy) môžu skúmať z hľadiska alternatív ich použitia, aby sa presvedčili, či výber objektu (javu) nepriateľa nebol ovplyvnený tendenciami, ak áno, tak ho tiež vylúčia. Pri abstrakcii jestvuje nebezpečenstvo prílišného zjednodušenia, pretože sa môžu prehliadnuť niektoré charakteristické rysy nepriateľa. Nepriateľ a jeho činnosť je veľmi zložitou oblasťou. Napríklad nepriateľská divízia má veľmi veľa vlastností, ako je organizačná štruktúra, výzbroj, výstroj, palebná a úderná sila, schopnosť útočiť, brániť sa, uskutočňovať pochody, presuny a ešte mnoho ďalších. Pri jej hodnotení sa berú do úvahy, v tom ktorom prípade, len niektoré z týchto charakteristík. Pre ohodnotenie budúcej činnosti tejto divízie, ako vidíme, je potrebný určitý stupeň abstrakcie.

Abstrakcia je úzko spojená s analýzou, syntézou, indukciou a dedukciou, ktorých zmyslom je zhromaždiť všetky zprávy v jednom súhrne tak, aby sa mohli využiť pre rozhodnutie veliteľa, alebo pre jeho zmenu.

Zpravodajci používajú tiež metódu, ktorú nazývame predpoveďou na základe prírodných vzťahov. Táto metóda je pozoruhodná tým, že používa údaje jedného typu javov na prepovedanie druhého typu. Aký-

koľvek jav, vyvolávajúci iný jav nepriateľa, vystupuje vo vzťahu k nemu, ako príčina. Sem patria príčiny, ktoré podmieňujú daný jav, alebo príčiny, ktoré činia jeho vznik nemožným. Tak napríklad príčinou palebnej prípravy môže byť nutnosť útoku nepriateľa. Ale nepriateľský útok nie je vedený v dôsledku palebnej prípravy, ale v dôsledku mnoho iných závažnejších príčin. Ak sú nám známe tieto príčinné vzťahy, môžeme s úspechom predpovedať. To znamená, že pri predpovedaní na základe prírodných vzťahov zotrvávame pri štúdiu príčin a na ich základe odvozujeme následky. Pri použití tejto metódy môžu hrať rozhodujúcu úlohu aj objekty nepriateľa, ktoré pôsobia mimo náš záujmový priestor.

Analógia je jednou z úspešných a užitočných metód pri predvídaní nepriateľskej činnosti. Pri analógovej metóde sa používa vzájomná zhoda medzi javmi alebo množinami javov. Jeden jav je známy, alebo jednoduchý a preto môžeme preň robiť predpovede. Podobné predpovede, zodpovedajúce prvému javu, sa potom vypracujú pre druhý jav. Ak pracujeme touto metódou zostavujeme povôdnú predpoveď na činnosť nepriateľa, ktorú očakávame v budúcnosti.

Ak vieme, ako skončila predchádzajúca udalosť, môžeme usudzovať o priebehu nasledujúcej udalosti nepriateľa. Predstavme si nepriateľskú divíziu v obrane, uskupenú do dvoch sledov. Prvý sled divízie tvoria mechanizované brigády, druhý sled tanková. V hľadaní doplňujúcich informácií o tankovej brigáde vrátame sa k analógovej situácii nepriateľskej divízie, ktorá bola v minulosti. V danom prípade stanovíme bojovú činnosť tankovej brigády ako minule. Počítame s tým, že bojová činnosť tankovej brigády, o ktorej uvažujeme, bude taká istá. Zo skúsenosti vieme, že javy nepriateľa v boji prakticky nemôžu byť úplne rovnaké aj napriek tomu, že sa bude navzájom podobaf. Nemôžeme poznať všetky osobnosti, ktoré ovplyvňujú ten ktorý jav a preto hovoríme „pravdepodobne“; v našom prípade môžeme vyhlásiť „tanková brigáda pravdepodobne uskutoční protiseč vo smere..... s cieľom.....“. Čím hlbšie študujeme a ujasňujeme si daný jav nepriateľa, tým presnejšie môžeme o ňom hovoriť, tým väčšia bude hodnota našej predpovede a budeme mať väčšiu istotu, že udalosť prebehne bez skrytých nebezpečenstiev pre nás. Najväčšie nebezpečenstvo nám hrozí v tom, že dojde k zdiskretizovaniu, najmä ak zachádzame príliš ďaleko. Argument analógie nie je vždy presvedčivým pre veliteľov. Preto je treba hľadať možnosti,

aby analógia bola vhodným prostriedkom pre predpovedanie činnosti nepriateľa.

Pozrime sa teraz na to, čo je možné urobiť, aby zpravodajci taktického stupňa vyťažili čo najlepšie závery z použitia analógovej metódy vo svojej práci. Špecifika práce zpravodajcov taktického zamerania vyžaduje, aby pre efektívne využitie analógovej metódy boli zachované nasledujúce podmienky:

1. Problémy nepriateľa je treba študovať v takej miere, aby zpravodajca mohol určiť prvky nepriateľa, ktoré sú analogické tým, s ktorými sa chystá ich zrovnávať.

2. Vyhľadať zpomedzi známych javov

javy analogické skúmaného javu nepriateľa.

3. Pri štúdiu neznámeho javu porovnávame ho so známym; stanovujeme pri tom jednak črty podobnosti, jednak rozdiely medzi nimi. Niekedy je užitočnejšie študovať rozdiely, než zhodnosti analogických javov nepriateľa.

Treba pamätať na to, že záver z analógie je práve tak problematický, ako záver z neúplnej indukcie. Avšak pri zachovaní uvedených požiadaviek hodnovernosť jeho pravdivosti môže byť značne zvýšená. Ak sa analógie používa v jednote s indukciou a dedukciou, môžu byť získané hodnoverné údaje.

Predpovedný systém

Predpovedať budúcu činnosť nepriateľa nie je nič iného, ako schopnosť nájsť prijateľné súvislosti medzi jeho objektami.

Uvažujeme o nasledujúcom príklade. Predstavme si, že prieskumný letec zistí presun riadenej strely, alebo delostreleckej rakety po určitej komunikácii a túto skutočnosť ihneď hlási. Na základe tejto zprávy na zpravodajskom oddelení vševojškoveho zväzku sa rýchle hľadajú vzájomné vzťahy hlásenej udalosti a predchádzajúcich skúseností s nepriateľom. S novo získanou zpravou sa porovnáva celková situácia na fronte v záujmovom priestore a to nepriateľská, ale aj vlastná, výkazová mapa zprav, pracovná mapa, plán prieskumu, charakteristiky nepriateľských delostreleckých rakiet a riadených striel, situácia vlastných zasadených síl a prostriedkov prieskumu v tomto priestore atď. Z porovnania vznikne informácia, ktorá bude vysvetľovať čo sa robí v nameranom priestore a v určenej dobe, ale ktorá nebude obsahovať ani zmienku o udalostiach starších. Avšak 99% istoty, ktorá je zahrnutá v tejto novej informácii, je odvodené z nepriateľskej situácie začlenenej do doby staršej a do rozsiahlejšieho priestoru. Táto istota prichádza úsudkovými refazmi, ktorých konečný stok môže byť pochopený iba v danú dobu a na príslušnom stupni velenia.

Nakolko sa súvislosť nepriateľských objektov rozprestiera ďaleko za bežné vnímané okolie, nie je ľahké ju pochopiť.

Hlásenie prieskumného letca o nepriateľskom objekte nevyjadruje široký zhluk informácií o nepriateľovi zhromaždených v predchádzajúcich bojoch. Aj keď by sme tento zhluk zachytili napríklad na výkazovú mapu zprav, nevyjadrovala by automaticky smer vedúci k predpovedi, ako napríklad: „Oddiel delostreleckých rakiet

Honest John sa presunuje do priestoru X, Y, Z; priestor bojového rozmiestnenia zaujme do 30 minút. S jeho použitím pre podporu protiseče možno počítať za 60 minút.“

Ako vidíme z príkladu, súvislosť sa zdá ako faktor, ktorý spôsobuje rovnováhu medzi sumou informácií o nepriateľovi a úsilím zpravodajských orgánov o ich interpretáciu a predpoved.

Pri hľadaní súvislosti je takmer najväčším problémom stanovenie vzájomného pôsobenia medzi našimi a nepriateľskými objektami a cieľmi. Musíme si uvedomiť, že to, čo sú z hľadiska nepriateľa prostriedky, z nášho sú to ciele. Vzťahy medzi objektami nepriateľa, ktoré si zpravodajca vykonštruuje môžu byť vysoko hypotetické, pretože sa mu nemusí dostávať empirických skúseností. Pretože predmet záujmu je v budúcnosti, treba si uvedomiť, čo chce veliteľ urobiť, ako chce dosiahnuť svoj cieľ, ako chce splniť bojovú úlohu.

Keď stojíme pred problémom predpovedať nastávajúcu činnosť nepriateľa, mali by sme intenzívne zhromažďovať a získavať informácie pre účinnosť použitej predpovednej metódy. Niekedy nám stačia údaje, ktoré sme získali predchádzajúcim štúdiom nepriateľa, zásad vedenia bojovej a operačnej činnosti, organizácie vojsk a jeho techniky. Nazhromaždené údaje o nepriateľovi však často nevyhovujú pre náš účel a preto sa musia získať ďalšie, činnosťou prieskumných orgánov.

V obecnom procese zhromažďovania, zberu, vysvetľovania a v súhrne informácií o nepriateľovi rozvíjame myšlienky o tom, ktoré faktory majú najväčší vplyv na nepriateľa a hľadáme súvislosti medzi nimi. Celý tento postup, od obdržania údajov o nepriateľovi až k predpovedi, môže-

me nazvať predpovedným systémom. To znamená, že predpovedný systém v oblasti spravodajskej činnosti zahŕňa zhromažďovanie, triedenie, zaznamenávanie, uchovávanie a súhrn informácií ako aj činenie záverov a vytváranie prognóz.

Celý tento systém nie je oprostený od omylov. Vzniká tu otázka ako riešiť tento problém, ako sa s ním vypořiadat. „Nafilmovaná“ predpoveď, ktorá sa žiaľ v činnosti niektorých spravodajcov ešte vyskytuje, veľmi prekáža. Ak dôjde k omylu, treba pripustiť, že vytvorený predpovedný systém je klamný. Musíme upustiť od alibi aj za cenu, že by sme neušetrili vlastnú povesť a uznať, že nesprávne predpovede nie sú náhodné, ale že sú súčasťou predpovedného systému tak, ako aj správne predpovede.

Ďalšou podmienkou je vystríhať sa predpovediam typu „tak a nie inak“. V bojovej situácii sa iste vyskytnú niekoľko možných výsledkov. Správne je urobiť poradiť predpovedných výsledkov činnosti nepriateľa a určiť, aké sú možnosti každého z nich.

V praxi spravodajských orgánov sa používa pojmov „pravdepodobný“, alebo „ne-

pravdepodobný“. Tieto slová dobre vyjadrujú úlohu triedenia a predpovedí možných činností nepriateľa iba vtedy, ak boli patrične podložené. Možno však povedať, že slovo „pravdepodobne“ nie je presné, nevystihuje reálnu skutočnosť a môže napríklad znamenať pre spravodajského náčelníka inú hodnotu, ako pre veliteľa, alebo náčelníka štábu. Musíme si uvedomiť, že slová nie sú primeraným prostriedkom na skutočné, reálne a presné popísanie niektorých druhov nepriateľskej činnosti a pravdepodobných javov, ktoré sa snažíme predpovedať, že majú určité nepresnosti, ktorých je možné sa vyvarovať iba presnými prepočtami a kalkuláciami.

Odborníci vo vojenskom spravodajstve sú zajedno v tom, že pravdepodobné zámysly nepriateľa môžu byť vyvedené iba z minulej situácie, ktorá bola zistená na základe posledných správ. Základom práce dôstojníka vojenského spravodajstva pri predvídaní bude teda minulé situácia nepriateľa, ktorá vyplynie z posledných došlých správ. Je zrejmé, ak by tento základ nebol správny, nebola by správna ani odvodená predpoveď.

Ukázal som na podmienky a užitočnosť niektorých metód pri praktickom predvídaní nepriateľskej činnosti. Z uvedeného je vidieť, že doposiaľ nie sú v oblasti spravodajskej činnosti známe metódy, ktoré zabezpečujú presné predpovede.

Systém práce spravodajských orgánov je pomerne zložitý a vyžaduje vytvorenie predstáv o tom, čo v danej dobe, priestore a situácii nepriateľ vykoná.

Poukazovanie na nemožnosť získania správneho obrazu o nepriateľovi je veľmi prehnané, nebezpečné a je založené na podceňovaní vojenského spravodajstva.

Pri svojej práci má spravodajca používať najpokrokovejšie metódy, ktoré som sa snažil vysvetliť v tomto článku.